

PART PRIMERA

WRINKLE VILLAGE

Pippa va haver de reconèixer que li agradava la casa.

Li havien dit que era una de les més noves. Tenia rentaplats, rentadora, assecadora, microones i forn elèctric, tot nou. La moqueta era nova, com també la fossa sèptica i la teulada. De totes maneres, al terra de ciment del soterrani hi havia una esquerda, i l'arrebossat entre les rajoles del lavabo tenia taques fosques de florit. Síntomes de decadència, com les fundes llunts que recobreixen les dents corcades en una boca vella, va pensar Pippa. Es preguntava quanta gent devia haver mort en aquella casa. Marigold Village, un complex per a jubilats: l'antesala del cel. Aquell lloc tenia de tot: piscina, restaurants, un petit supermercat, una gasolinera, una botiga de menjar dietètic, classes de ioga, pistes de tennis, servei d'infermeres. Hi havia un telèfon de l'esperança, dos assessors matrimonials, un terapeuta sexual i un herbolari. Un club de lectura, un club de fotografia, un club de jardineria, un club de modelisme de vaixells en miniatura. No havies de sortir a l'exterior per a res. Pippa i Herb van conèixer Marigold Village vint anys enrere, quan tornaven d'un dinar a Connecticut cap a la seva casa arran de platja de Long Island. Pippa tenia poc més de trenta anys i Herb en tenia seixanta. Herb s'havia perdut i es van trobar en un camí serpentejant amb tot de cases de color gris d'una sola planta a banda i banda. Era un dia d'abril a les cinc en punt

i la llum del capvespre escampava una tènue lluïssor daurada per damunt de la gespa ben cuidada dels jardins. Les cases semblaven idèntiques; al final de cada entrada per a cotxes hi havia un rengle de bústies numerades. Uns quants números arribaven als milers. Herb confiava que, girant un parell de cops cap a l'esquerra i un cop a la dreta, tornarien al camí principal però, per més que girés, semblava que fossin atrets cap a les profunditats de la urbanització.

–És com un d'aquells contes de fades –va dir Pippa.

–Quins contes de fades? –va preguntar Herb, amb un deix d'exasperació a la veu.

Pippa sempre veia poesia a tot arreu. Era capaç de convertir el fet de perdre's per una urbanització en una escena treta d'un llibre dels germans Grimm.

–Sí, home –va dir–, un d'aquells contes en què els nens entren al bosc i tot canvia, tots els elements coneguts del paisatge es transformen com per art de màgia, i els nens es perden, i després resulta que hi ha alguna mena de bruixa.

Els arbres es dreçaven vers el sol ponent i la darrera llum del dia s'anava esmoreint.

–Almenys una bruixa ens podria orientar –va rondinar Herb, tornant a fer girar el volant que, entre les seves mans immenses, semblava de joguina.

–Diria que abans ja hem passat pel costat d'aquesta font –va sospesar ella, mirant enrere.

Al cap de vint minuts més de donar voltes, van arribar a la gasolinera de Marigold. Un noi amable amb un uniforme blau de mariner els va explicar com sortir de la urbanització. Era molt senzill: havien de girar dos carrers a mà dreta i un a mà esquerra. Herb no es podia creure que no ho hagués

descobert per si mateix. Dies després, quan van sentir que Marigold Village era un complex per a jubilats, es van posar a riure. La gent d'allà en deia Wrinkle Village.¹

–Vam estar perduts tanta estona –deia Herb quan ho explicava– que una mica més i ens hi jubilem.

Aquella història encara va fer riure més que cap altra en la festa d'inauguració de la casa que Pippa va organitzar el tercer dissabte que passava a Marigold Village. Molts dels seus millors amics hi van assistir per acompanyar-la sorneguerament a la seva nova vida a la urbanització.

Sam Shapiro, un home angulós de cinquanta anys que s'estava quedant calb, era possiblement el millor escriptor de ficció del país. El generós avançament que Herb li havia ofert per la seva última novel·la havia sortit als diaris. Es va posar dret i va aixecar la copa a la salut de Herb i Pippa, pronunciant les paraules ràpidament i a batzegades.

–Tots sabem que Herb Lee pot ser un malparit, però generalment té raó en tot. Odia més que res l'autocompassió, tant en la literatura com en la vida. Això fa que sigui un gran editor, i una persona inflexible. No em puc creure que tinguis vuitanta anys, Herb. Suposo que això significa que jo ja no en tinc trenta-cinc. Però t'ho haig de dir. Pel que fa a les paraules, la intuïció de Herb és infal·lible. En relació amb les dones, no tant. Em sembla que tots sabem de què parlo.

Un murmuri de rialletes incòmodes va recórrer el grup, i un home va deixar anar una riallada poca-solta. Sam va continuar parlant:

1. N. del t.: «Marigold Village» vol dir 'Poble de les calèndules', mentre que «Wrinkle Village» significa 'Poble de les arrugues'.

—Per això, quan em va dir que es casava amb Pippa, vaig pensar: ja hi tornem a ser! Ella semblava tan com... melmelada radioactiva. Dolça però mortífera. Però Herb, sense fer cas dels meus consells, va seguir el que li deia el nas... un nas significatiu, haig d'afegir, no pas un d'aquests nassarrons banals que veiem per la ciutat últimament. El cas és que, d'alguna manera, va acabar acompanyat de la dona més espectacular. Fa un quart de segle que conec Pippa, tot i que mai no l'he arribada a conèixer realment. És un misteri, un enigma, un tipus de persona que quasi s'ha extingit: algú que no es guia per l'ambició, la cobdícia o una simple necessitat d'atencions, sinó per un desig d'experimentar plenament la vida i de fer que l'existència sigui una mica més fàcil per als qui l'envolten. Pippa té noblesa. Pippa té estil.

Pippa va prémer lleugerament els llavis i va arrufar les celles en un senyal confidencial de desaprovació. Volia que elogiés Herb, no pas que li tirés floretes a ella. La ràpida mirada d'ocell de Sam es va fixar un moment en Pippa i, adonant-se de la seva advertència, va somriure i va continuar dient:

—I Herb va tenir prou seny per a acceptar-la tal com era, malgrat que això fos difícil. De manera que no pot ser tan mala persona. Proposo un brindis per un home que, fins i tot al final de la seva carrera, continua sent completament imprevisible. No sé pas què pensar sobre la teva decisió de traslladar-te de Gramercy Park a Marigold Village, Herb. No sé si és una decisió humil, pràctica o entremaliada. Però mentre Pippa continuï preparant aquest excel·lent xai rostit faré de *caddie* per a tu, si és necessari.

—No et veig fent de *caddie*, Sam —va dir Herb, amb una ganyota exagerada, com sempre que es burlava d'algú.

–No subestimis mai un jueu amb gana! –va exclamar Sam Shapiro.

–Doncs jo ho trobo força sorprenent –va dir una veu nasal i trencadissa. Moira Dulles, una poetessa que vivia amb Sam des de feia pocs anys, seia a terra amb les cames creuades, als peus de Herb—. Vull dir que ho has deixat tot. Pippa, ets tan valenta que simplement has agafat els trepants i has marxat a començar una nova vida...

Pippa mirava la seva fràgil amiga amb preocupació. Esperava que Sam no s'adonés de les llàgrimes contingudes que ocultava la seva veu.

–Dóna sensació de llibertat –va dir Pippa– no haver-se de preocupar més de cases immenses.

–No arruïnis les meves il·lusions –va dir Sam—. Ets la imatge perfecta de la dona d'un artista: tranquil·la, estimul·lant, intel·ligent i bella. A més d'una gran cuinera, com ja no en queden –Moira Dulles li va dirigir una mirada tenebrosa, que ell no va veure—. I Herb ni tan sols se la mereix, perquè no és un artista. No hi havia pensat fins ara! L'única dona adequada per a ser la dona d'un artista que queda en el món modern, i se'n va amb un editor! –va escatainar, i les seves rialles van acabar convertint-se en una mena de brams d'ase.

–No era pas com ara quan m'hi vaig casar –va dir Herb—. Jo l'he domesticada.

–Au, calla, fes el favor –va fer Pippa, somrient, mentre anava cap a la cuina i pensava si Sam no estava fent massa la guitza a Herb. Ben, el fill de Pippa i Herb, netejava la cassola del rostit i mirava la festa a través de la finestreta que donava al menjador. Tot i que encara anava a la facultat de dret, ja

tenia l'aspecte malgirbat i el pessimisme afable d'un home de mitjana edat i examinava sa mare a través d'unes ulleres rodones de professor.

–Espero que Herb se senti a gust –va dir Pippa, va encendre un petit bufador i el va passar per damunt de quinze terrines de crema cremada. La capa de sucre de cada terrina va bombollejar i es va enfosquir fins agafar el color de la melassa.

–Mama, no pateixis. No hi ha ningú que pugui fer-li ni tan sols una rascada al seu ego.

–Això és el que tu et penses.

–Ets tu qui em preocupa.

–Ui, jo estic molt bé, rei.

–El teu problema és que ets massa adaptable. Sempre t'adaptes a tot.

Pippa va acaronar el braç de Ben. Sempre la protegia de qualsevol mal, tant si volia com si no. A l'habitació del costat, Herb parlava concentradament amb Sam, inclinat cap endavant a la cadira. Encara es veia ben plantat, va pensar Pippa. Vuitanta anys i encara amb una bona mata de cabells i totes les dents. Quan implosionaria, tot allò?

–Tu també ho hauries de fer –deia a Sam–. Si aconsegueixes arribar a vell, t'ho recomano. He convertit tota la meva vida en diners al comptat i n'he pagat els increments. Altrament, fan falta anys per a calcular el valor de les propietats i l'estat se'n queda la meitat.

–Jo em pensava que t'encantava pagar impostos –el va interrompre Don Sexton, un guionista que pronunciava unes vocals tan allargades que semblava haver sortit de les *Històries de Filadèlfia*.

–És veritat! –va dir Phyllis, la seva dona–. Sempre has dit que voldries que el govern apugés els impostos.

–No vull finançar aquesta refotuda guerra –va dir Herb.

–Ah, o sigui que es tracta d'una qüestió ètica, al cap i a la fi –va dir Sam–. Jo que començava a apuntar-me a la perversitat.

–Feu el favor de parar de simplificar-ho tot –va rondinar Herb. Però el cert és que li agradaven aquell tipus de bromes. De sobte, Pippa adorava Sam Shapiro. Havia trobat el to exacte d'irreverència jocosa que encaixava amb Herb. Estava força preocupada per la possibilitat que la gent comencés a comportar-se d'una altra manera, ara que l'home invencible s'havia retirat a un complex per a gent gran. El to més adequat era parlar-li com si tot fos una broma. El gran Herb Lee, l'heroic propietari d'una de les últimes editorials independents del país, el viril paladí de la Gran Novel·la Americana, reconeixia que s'estava fent gran. La seva fragilitat feia evident que els altres eren de mitjana edat. Però més endavant ja els tocaria a ells, també.

L'últim que Pippa esperava de Herb era que se n'anés a viure a un complex per a jubilats, però, d'altra banda, ja estava acostumada als ràpids canvis de rumb del seu marit. Sota l'aparença assenyada i impertorbable de Herb s'ocultava un caràcter profundament impulsiu; durant tota la seva vida havia comprat originals, abandonat editorials i fins i tot matrimonis amb una decisió sobtada. Pippa sabia que Herb confiava molt en el seu propi instint, quasi fins a l'extrem de la superstició; potser era l'únic en què confiava. Tan bon punt l'agulla de la seva brúixola interna es movia, alguna cosa

estava a punt de canviar. De manera que quan va arribar a casa rient amb un opuscle de Marigold Village a la mà i va dir «Aquest és aquell lloc on ens vam perdre», i després van passar la tarda fullejant les pàgines satinades al seu estudi, ella es va adonar que se'n preparava alguna. Finalment, el seu marit li va vendre la idea com una solució pràctica:

—Em queden cinc o deu anys, a tot estirar. Per a què necessitem la casa de la platja? Els nois han marxat. Manhattan és insuportable. Estem llençant diners dels quals podries disposar en metàl·lic. Liquidarem les nostres propietats, Pippa, i quan jo me'n vagi, tindràs la majoria dels diners a la butxaca. Podràs viatjar, comprar-te un apartament al centre de la ciutat. Si ens ho venem tot, seràs lliure.

Però Pippa va sentir com un rerefons de por en el to jactancios d'aquelles paraules; l'any anterior, Herb havia patit dos atacs de cor en una setmana i, durant els sis mesos següents, ella li ho va haver de fer tot. El seu home no podia ni tan sols pujar un tram d'escapes. Ara s'abaltia més que abans, però tornava a sentir-se vigorós, més fort, en certa manera, gràcies a la dieta quasi perfecta i l'exercici diari; aquells dies de turment, però quan l'edat avançada s'havia manifestat de cop, havien deixat una marca indeleble en les seves vides. Pippa sabia que Herb sentia pànic de veure-la convertida en la seva infermera. Marigold Village era una mena d'atac preventiu contra la decrepitud, una manera d'anar al gra, per dir-ho així. Era, de fet, una actitud típica de Herb, perquè ell no era gens sentimental, sinó realista, i no volia sentir-se desatès en cap moment.

El fet que Sam Shapiro, que s'havia convertit en el millor amic de Herb durant les últimes tres dècades, resultés que

vivia a quinze minuts d'allà era un avantatge i alhora una petita incomoditat, això Pippa ho sabia prou bé. Perquè Sam havia seguit Herb d'una editorial a una altra durant anys abans que Herb fundés la seva pròpia empresa. En realitat, Sam havia estat sempre tan fidel a Herb que la gent va començar a preguntar-se si el gran Shapiro no necessitava una mica massa el seu editor. L'aire de triomf que emanava de Sam després d'assabentar-se del trasllat –com si Herb es traslladés per estar més a prop d'ell– va irritar Herb, encara que tot plegat fos una broma. En totes les seves relacions, Herb era el personatge principal, el desitjat. Invertir aquesta piràmide representaria sacsejar els fonaments de la seva personalitat. Pippa observava Sam atentament per descobrir qualsevol indici de canvi en la dinàmica de l'amistat entre els dos homes. Ella també necessitava que Herb conservés la seva aura de fortalesa. Haver-lo de cuidar durant els mesos posteriors als atacs de cor havia resultat desconcertant. Potser el va estimar més profundament que mai, però la forma de la seva relació havia començat a canviar d'una manera preocupant. Quan es van conèixer, Herb havia estat el salvador de Pippa. El fet que ell depengués d'ella resultava violent per a tots dos.

De manera que van vendre la casa de Sag Harbor amb els seus palets grisos i les seves habitacions cobertes, dècada darrere dècada, de quadres, catifes, objectes i fotografies. Les habitacions dels nens, encara desordenadament plenes de medalles d'equitació i de pòsters de conjunts musicals, l'expansiu dormitori principal amb el seu llit immens, el finestral davant del qual s'asseia Pippa cada diumenge, per llegir el diari o mirar els ocells. Tot plegat s'ho van emportar un dimarts plujós a la tarda un agent de la propietat immobi-

liària i la seva dona. L'apartament de Gramercy Park, se'l van quedar una parella d'oftalmòlegs sense fills. Tot i que Pippa se sentia molt afectada pel fet de perdre uns llocs que estimava, es va sorprendre en adonar-se que també se sentia alliberada. Desempallegar-se de moltes de les coses que posseïen, desprendre's de tot el que era superflu era un impuls que havia sentit vagament dins seu durant molts anys, com el so ocasional d'un telèfon mòbil perdut en les profunditats d'un apartament. Però aquest impuls sempre era esmorteït per les alegries, les comoditats i els dilemes de la vida quotidiana d'una dona benestant i feliçment casada, una mare consagrada als seus fills, una amfitriona generosa, una dona que semblava a tothom qui la coneixia una de les dames més encantadores, amables, simpàtiques, menys pretensives i més encoratjadores que mai havien tractat.

Pippa va tornar al menjador amb la safata plena de terrines de crema cremada. Se suposava que Herb no havia de menjar tants ous ni tant de greix, però ella va pensar que un dia era un dia, i que no passaria res perquè mengés un cop allò que li agradava abans que els metges l'enxampessin amb les mans al plat. A més, a Pippa li encantava compartir els plaers, i qualsevol cuiner sap que el xai i la crema cremada provoquen més sospirs en una taula que el rèmol i la macedònia de fruita. Va observar com els convidats trencaven la fina capa de sucre cremat amb les culleretes i s'introduïen a la boca la densa crema amb aroma de vainilla.

PASTÍS

L'endemà al matí, Pippa era sola a la sala d'estar, estirada com una odalisca amb un quimono de seda salvatge de color turquesa i uns texans. El seu rostre felí i uniforme, amb els pòmuls elevats i els ulls grisos en forma d'ametlla mirant cap amunt, es veia emmarcat per uns cabells tenyits d'un to daurat amb reflexos de color de rosa. Fins i tot ara que havia arribat a la mitjana edat, feia pensar en una Mare de Déu d'un quadre flamenc, però més rodona i suculent. Amb el cap reposant en un coixí marroquí amb un dibuix geomètric que havia de trencar la monotonia del sofà suec de color marró talp, que ella havia comprat perquè fes joc amb les línies clares de l'apartament, Pippa contemplava amb satisfacció la sala d'estar. Allà no hi havia cap element estrany. Ella havia salvat deliberadament cada gerro, tassa o quadre del gavadal de pertinences que la família havia anat acumulant al llarg dels anys, per bé que n'havia donat la majoria als fills o a societats benèfiques amb un desenfrenament gens habitual quan s'havien traslladat a Marigold Village, tot conservant només els objectes que ella o els seus fills potser trobarien a faltar algun dia. Cada objecte que havia triat per sobreviure a aquesta selecció despietada ara semblava carregat de records, separat dels seus companys i col·locat en aquell escenari estèril i mancat d'associacions, amb les parets pintades de color gris perla: el lluminós cendrer vermell de vidre que Herb i Pippa

havien comprat a Venècia en el seu viatge de noces; el plat per a caramels en forma de cor que sa mare havia conservat com un tresor, decorat amb delicats trèvols; el corn que els seus fills s'acostaven a l'orella anys enrere, amb expressions d'entusiasme, perquè hi sentien la remor de les onades.

«Aquesta casa em fa sentir estranya», va pensar Pippa llan-gorosament, mentre es repenjava en un colze per aixecar-se i agafava els nous prismàtics de la tauleta de vidre. Les portes corredisses de vidre eren obertes, i Pippa va mirar a través de les potents lents una paret de gespa de color de maragda amb un òpal blau espurnejant al mig, un minúscul llac artificial de tants que hi havia per tot Marigold Village. Va tornar a enfocar els prismàtics fins que va veure un ocell, un oriol, saltironant nerviosament damunt la branca d'un salze. L'ocell tenia el cap de color negre i les plomes del pit de color de safrà, que es tornaven blanques a l'abdomen. Era clavat a la il·lustració brillant d'un oriol de Baltimore del manual de Pippa, *Ocells de la Costa Est*, que havia comprat a la llibreria de Marigold només feia una setmana.

El dia que es va comprar el manual, es va fixar en un avís al taulell d'anuncis de la llibreria: «El grup de lectura de Marigold es troba cada dijous a les set del vespre. S'hi admeten nous membres». Allò va despertar el seu interès. Podria ser una bona manera de conèixer gent. El dijous següent va anar a trucar a la porta de la casa que deia l'anunci, amb una de les camises de Herb i una folgada faldilla de lli. Va pensar que li convenia ocultar el seu cos encara ferm a les dones grans. Li semblava una qüestió de delicadesa. Una dona minúscula amb els atapeïts rínxols blancs i els pantalons amples de les dones grans va obrir la porta.

–Una altra jove! –va exclamar en veu força alta, mirant per damunt de l’espatlla–. Entra, entra! Estem molt emocionades: a nosaltres, les velles bruixes, ens agrada la sang jove!

Pippa es va presentar, va passar a la sala d’estar i va veure un grup de dones de seixanta, setanta i vuitanta anys assegudes en cercle com en un aquelarre, amb les bosses arrambades al costat. Totes tenien a la falda una edició en rústica de l’última novel·la de Sam Shapiro, *Mr. Bernbaum Presents*. Pippa va estar a punt de posar-se a riure. Allò ja era massa.

–Sóc Lucy Childers –va dir la dona que li havia obert la porta–. Aquestes són, a veure... Emily Wasserman, Ethel Cohen, Jean Yelding, Cora O’Hara i... On és Chloe?

En aquell precís instant, l’altra «jove» va sortir del lavabo. Chloe tenia una edat indeterminada al seu rostre encarcarat i glaçat en un mig somrís, amb uns clots a les galtes remarcats per uns pòmuls prominents que semblaven pilotes de ping pong sota la pell. Les dues meitats inflades del llavi de dalt li sobresortien d’una manera suggeridora, com un parell de cortines de vellut vermell lligades als extrems de la boca, va pensar Pippa. Tenia el nas punxegut, com si algú hagués pessigat una escultura d’argila per fer una broma. Tenia les parpelles com enganxades i massa obertes, i parlava en un to de veu molt tranquil i uniforme, com quan un es dirigeix a un nen que ha agafat una enrabiada.

–Encantada de conèixer-te –va dir, amb uns ulls espatats que defugien aquella aproximació d’un rostre com un presoner que mira per l’esquerda d’una paret de pedra. Pippa va dir alguna cosa amable i va apartar-ne la mirada amb una barreja de pietat i repulsió.

–Aquesta és l'última reunió de Chloe amb el club –va dir Lucy Childers–. El seu marit fa poc que s'ha mort i se'n torna a la ciutat.

–Ho sento molt –va dir Pippa.

–Gràcies –va xiuxiuejar Chloe.

Lucy Childers es va asseure en una punta del sofà, amb l'esquena ben dreta i els peus menuts dins d'unes sabates d'infermera de pell blanca perfectament alineades amb les altres, i va encetar la discussió amb les seves pròpies idees erudites, tallant l'aire amb una maneta rígida cada cop que feia una observació i després movent-la ràpidament cap a un costat com si apartés pellofes de damunt d'una taula. Lucy admirava la simetria del llibre, el ritme equilibrat, el lent però constant degoteig d'informació, just el necessari: ni massa ni massa poc. Ella ho anomenava un «misteri del personatge». Després es va girar cap a Chloe, que va murmurar:

–És un llibre mediocre, però m'ha agradat.

Pippa va intentar que no l'afectés la barreja desagradable de basarda i afinitat que sentia davant d'aquella persona.

L'oriol va volar. Pippa va abaixar els prismàtics i va veure les espadenyes vermelles Converse de Herb. Va pujar per les seves cames escanyolides de color marró, per la muntanyeta de la panxa, fins que va arribar al seu rostre arrugat i tens en un gest de concentració mentre llegia un original de deu centímetres de gruix assegut a la cadira de jardí. La veritat era que Herb no s'havia jubilat. Dirigia l'editorial, comprava originals i feia negocis des d'allà.

Una infinita llista de la compra va travessar la ment de Pippa de la mateixa manera que els titulars més importants del dia van passant per sota de les notícies de la televisió: «escuma seca... paper de vàter... fertilitzant per a les plantes... formatge...». Feia mitja hora que somiejava escarxofada còmodament al sofà, després de netejar la casa i de preveure que soparien a les deu. El cercle de l'estany artificial, les cames de Herb, la gespa verda i brillant... Pippa hauria desitjat poder-ho pintar. Aquell era un desig ben estrany en ella; sempre deia, quasi amb orgull, envoltada com estava de gent creativa, que ella no tenia cap mena de talent.

El bronzit del timbre la va sobresaltar. Es va incorporar i es va girar per veure Dot Nadeau esperant darrere de la porta mosquitera. Dot era una rossa d'aigua oxigenada amb la pell com de cuir i una seductora veu de Nova Jersey. Vivia a l'altra banda del llac artificial, al número 1272. Amb els seus prop de setanta anys, Dot i el seu marit, Johnny, formaven part dels residents més joves. Pippa, amb els seus cinquanta anys, era pràcticament una criatura.

—Tens un minut? —va preguntar Dot amb veu esmorteïda. Semblava que l'empaitessin.

—I tant. Se suposa que estic fent encàrrecs, però tant és —va dir Pippa.

Es van asseure a la cuina. Pippa va servir una tassa de cafè i la va donar a Dot.

—Va tot bé? —li va preguntar.

—Doncs nosaltres estem bé, però... el meu fill Chris... Recordes que te'n vaig parlar?

—El que viu a Utah?

–Sí, però ara es planteja traslladar-se... i podria ser que vingués a l'Est.

–Oh, fantàstic, estaria molt bé que vingués a viure més a prop vostre.

–La qüestió és que té problemes... És un embolic, Pippa, un veritable embolic. –Dot tenia els ulls plens de llàgrimes. Pippa va comprovar que Herb encara estigués arrepatat a la seva cadira de jardí i va anar a buscar un clínex per a Dot.

–Què passa? –va demanar-li Pippa. Se sentia violenta. No coneixia gaire Dot. Havien pres cafè juntes un parell de cops, però mai no van anar més enllà de la fase de les bromes.

–Ha patit una mena de crisi amb la seva dona i l'ha deixada, llavors ha perdut la feina... Bé, de fet, no era una veritable feina, treballava en un asil per a homes. Com es pot perdre una feina com aquesta? Em sembla que ara viu al seu cotxe. Gràcies a Déu que no té fills. No sé pas què fer.

–Bé, ja és gran, vull dir... Què pots fer?

–Però és que mai no hi ha estat tot, saps... què vull dir?

Pippa es va preguntar què volia dir Dot. És que el seu fill era retardat mental, borratxo, li faltava un bull o què?

–És dolorós, però de vegades els has d'acceptar tal com són. Això és el que em passa amb els meus fills. –El tendre Ben i la tirànica Grace, ara i per sempre, no hi havia res a fer. Com si li acabessin de donar l'entrada en una escena teatral, Ben va entrar a l'apartament amb una gastada jaqueta de crespó de cotó damunt les espatlles. Sempre que el veia, Pippa se sorprenia en comprovar que ja no era un nen.

–Hola, rei –va dir sa mare–. Dot, aquest és el meu fill, Ben.

–L'advocat? –va exclamar Dot, mirant-lo amb admiració.

–Encara no –va dir Ben.

–Estudies a Columbia, oi? –va preguntar Dot. Immediatament, Pippa va sentir remordiment de consciència pel fet de tenir un fill a la facultat de dret mentre que el de Dot estava a l'atur i possiblement no tenia ni sostre.

Dot es va girar cap a Pippa.

–Tens raó –va dir Dot–. Sabia que havia de venir a veure't. El deixaré que s'espavili tot sol. No pot ser que vingui corrents a demanar-me ajuda cada cop que la seva vida s'arruïna. No li fa cap bé.

–Naturalment, sap que sempre que tingui problemes...

–Em té a mi –va fer Dot, va abraçar Pippa i se'n va anar.

Ben menjava una poma.

–De què parlàveu?

–No en tinc ni idea –va dir Pippa–. Ella m'ha dit que el seu fill no hi és tot i jo li he contestat que de vegades has d'acceptar les coses tal com són.

–Bé, de totes maneres, se n'ha anat satisfeta.

–Que no hi és tot? –va dir Herb, que va entrar quan va sentir la veu de Ben–. Això vol dir idiota?

Pippa va agafar un aparell per mesurar la pressió d'un calaix, el va lligar al braç de Herb i va començar a inflar-lo. Ben es va aixecar per llegir l'esfera amb ella.

–Des de quan formeu part de l'equip de Mont Sinai? –va preguntar Herb.

–No et posis nerviós –va dir Pippa–, però tens la pressió alta.

–I si em penjo? –va dir Herb amb un somrís sorrut–. Què passarà?

–Una mica de respecte pel teu àngel protector, papa –va dir Ben en un jocós to d’advertència. Herb va deixar el diari local damunt la taula i va mirar la primera pàgina amb una ganyota. Odiava que li prenguessin la pressió davant de la gent, encara que fossin els seus fills. Pippa podia sentir com creixia el seu mal humor com la marea. Hauria d’haver esperat que Ben se n’anés. «Merda», va pensar. En fi. Va servir un bol de cereals Grape Nut a Ben i va escoltar el ràpid cruixit animal que li feien les dents en mastegar-los, exactament el mateix que quan tenia cinc anys. Li encantava aquell soroll.

–Ah, per cert –va dir Ben–. Stephanie ha portat a casa un gat de la residència d’animals abandonats.

–Un altre! –va exclamar sa mare, rient. La xicoteta de Ben tenia una flaca pels animals abandonats. Era una persona bona i formal. Pippa estava segura que formarien una gran família, sempre que Ben no es distraigués amb algú més excitant. Però, encara que resultés estrany, no semblava que necessités més emocions.

Ben es va aixecar.

–Me’n torno a les mines de sal –va dir.

–Encara treballes al mateix diari? –va preguntar sa mare.

Ben va assentir amb el cap, mentre s’apujava les ulleres pel nas protuberant.

–El diari que es va cruspir Ben Lee.

–El que passa és que ets responsable –va dir Pippa.

–De fet, hauria de trobar alguna cosa millor –va respondre ell.

–Això està molt bé –va dir ella, somrient. Mentre l’acompanyava al cotxe, li va passar el braç per l’espatlla.

–Mama –va dir Ben–. Vine a la ciutat la setmana que ve i podem dinar o sopar junts. Pots quedar-te a dormir.

–Dimecres hem quedat per dinar amb Grace.

–Molt bé. Si voleu que ens veiem un altre dia em truqueu, d’acord?

–Ho faré –va dir ella–. I tant que ho faré. No et preocupis més de mi, d’acord?

–Només voldria que et divertissis una mica –va respondre el seu fill.

Quan Ben va arrencar, Pippa es va quedar una estona mirant-lo com s’allunyava. La llista, que havia tornat a repassar mentalment mentre Dot parlava, va aparèixer sencera de nou: «formatge... escuma seca... fertilitzant per a les plantes...».

Només hi havia tres minuts fins al petit supermercat. Pippa s’hi va acostar amb el cotxe, va agafar totes les coses que necessitava a la secció de comestibles, va ficar també al carro l’escuma seca i, finalment, es va tornar a asseure a l’abrusador seient del cotxe i es va quedar mirant amb atenció la zona d’aparcament. Li feia pànic atropellar una d’aquelles persones grans vestides de color rosa i festuc, amb els rostres bronzejats i arruïnats i la pell seca i arrugada que els penjava dels genolls i els colzes.

La remor implacable d’una segadora de gespa va despertar Pippa d’un son profund com si hagués pescat el seu cos d’un riu. Quan va obrir els ulls, va sentir un dolor confús a les temples. Necessitava aigua i cafè. Es va incorporar al llit i es va quedar mirant Herb. Com a norma general, intentava no

observar-lo mentre dormia. Amb els ulls ben tancats i la boca laxa, semblava un home gran antic i fràgil. Es va girar i va llevar-se. Sabia que quan obrís els gèlids ulls blaus i li dirigís una de les seves mirades imperatives, ella tornaria a tranquil·litzar-se. Estimava tant aquell home! Era una situació de la qual havia intentat curar-se moltes vegades; els símptomes podien resultar dolorosos. Però feia anys que havia abandonat la lluita. Era la dona que estimava Herb Lee. «Ah, i moltes més coses», va pensar mentre es posava el barnús de cotó de color de fulles tendres. «Sóc mare. Dos éssers humans decents i productius viuen en aquest món gràcies a mi. Això no és qualsevol cosa.» Va anar cap a la cuina, aclucant lleugerament els ulls a causa de la llum encegador. Tot era blanc. La taula de fòrmica, el marbre, les rajoles del terra, tot perdia els límits i es barrejava en un sol camp de llum, la perspectiva esdevenia bidimensional. Les ombres del marc de les finestres projectaven un enreixat blau a l'habitació. Amb la visió enterbolida per la son, l'efecte era tan enlluernadorament abstracte que li va caldre un moment per a recuperar l'orientació, i quan ho va aconseguir se sentia tan confusa que el que veia posava en qüestió la seva pròpia memòria.

La taula havia estat parada de manera caòtica. Els plats s'hi veien escampats aleatòriament, com si els hagués distribuïts així un criat furiós. Alguns contenien pastís de xocolata. D'altres eren buits. Pippa va observar alguna cosa de color de mantega de cacauet damunt d'un dels talls de pastís de xocolata. El va olorar amb cautela. Era mantega de cacauet. I això que ella recordava clarament haver desparat taula la nit abans, i fins i tot haver-la netejada amb una esponja. El lloc havia quedat immaculat. Va sentir una esgarripança a

l'espínada, i va girar-se imaginant la presència de dos ulls malèvols i psicòtics mirant-la des de la sala d'estar, algun llunàtic escapat d'un manicomi brandant un ganivet de tallar pastissos brut de xocolata. Com que no va veure ningú, es va dirigir cap a la porta de la cuina que donava a l'exterior i va intentar obrir-la. Era tancada. Va voltar per tota la casa i va comprovar totes les portes i finestres. Totes tancades. Ningú no podia haver entrat. Havia d'haver estat Herb. Però se'n van anar junts a dormir a les onze, i Herb s'havia adormit primer. Va intentar imaginar-se'l llevant-se a mitjanit per convidar a entrar unes quantes persones i posar-se a menjar tots plegats pastís de xocolata amb mantega de cacauet. Allò era absurd. Però, llavors, qui havia deixat allà aquell pastís de xocolata? Va netejar la taula, va tirar a les escombraries el contingut dels plats i els va ficar al rentaplats. Tot seguit, va fer cafè.

Era asseguda a taula prenent-ne una tassa quan va entrar Herb, va obrir la porta del carrer i va agafar el diari local de l'estora.

–Molt maco –va dir ella–, no em puc creure que hakis organitzat una festa i no m'hi hakis convidat.

–Es pot saber de què parles? –va dir el seu marit, mentre es posava les ulleres de llegir.

–Has deixat tots els plats a la taula.

–Quins plats?

–Herb, hi havia sis plats amb pastís de xocolata a la taula, aquest matí. O, més ben dit, hi havia sis plats i dos dels plats no contenien pastís. Un dels talls de pastís tenia mantega de cacauet al damunt.

Herb es va asseure i la va mirar.

–És que t’has tornat completament boja? –va dir, rient.

–Al principi em pensava que algú havia entrat a la casa, però totes les portes eren tancades.

Va fer una pausa per permetre que les seves paraules exercissin la impressió necessària.

–Algú més té clau?

–Bé, suposo que el personal de manteniment. I la senyora Fanning.

–La dona de la neteja? Però si viu a New Milford. Tu creus que ella faria tot aquest viatge amb cotxe per venir a menjar pastís de xocolata? Val més que comprovem que no falti res a la casa.

A la casa no faltava res. Pippa va trucar a la senyora Fanning i va fer veure que era per confirmar que vindria el dilluns següent. Llavors li va preguntar com de passada on havia estat la nit abans. Va haver-hi un silenci.

–Jugant a bitlles? –va voler confirmar la dona.

Herb va trucar a l’oficina d’administració per presentar una queixa. Li van preguntar si volia informar-ne la policia. Herb va dir que no calia.

–Suposo que podríem anomenar-ho un crim sense víctimes –va dir, inflant lleugerament els narius. El seu interlocutor va deixar anar una rialleta de cortesia.

Pippa va trucar a un manyà i va fer canviar tots els panys. Aquest cop no va donar cap clau a ningú. Va passar una setmana. Pippa continuava pensant en el pastís. Havia d’haver estat Herb. Se n’havia oblidat. Devia estar perdent la memòria. Pippa va començar a vigilar-lo amb una cura especial. Cada cop que no sabia on havia deixat les ulleres o oblidava el nom d’algú, la seva sospita creixia. Llavors, el següent diu-

menge al matí, va entrar a la cuina i va trobar unes fulles de pastanaga plantades en una terrina de gelat de vainilla, una paella amb restes enganxades de pernil fregit i més plats bruts. Aquest cop va despertar Herb i li va ensenyar el panorama. Es van quedar mirant-se l'un a l'altra.

–Potser hauries d'anar al metge –va dir ella.

Herb es va posar furiós.

–Molt bé, si ara resulta que tinc Alzheimer, doncs endavant, em mataré. Però primer hem de tenir-ne l'evidència.

Va agafar el cotxe i se'n va anar directament a la secció d'electrònica del petit supermercat, va comprar una càmera de vigilància amb suport per a penjar-la a la paret i va contractar un operari del supermercat perquè li instal·lés l'aparell al racó en què la paret es trobava amb el sostre. El noi s'havia enfilat en una escala i la suor li regalimava pel rostre. Pippa va engegar l'aire condicionat.

–Suposo que això et deu resultar una mica estrany, oi?
–li va preguntar.

–Es quedaria parada si sabés les coses que fa la gent d'aquí per entretenir-se –va dir l'home.

–De debò?

–I tant! Però mai fins ara no m'havien demanat que la instal·lés a la cuina.

–Ah, no és pas el que es pensa. És que... –va començar a dir Pippa, però ho va deixar estar. Preferia que ell pensés que es filmaven follant a la taula de la cuina que no pas que documentaven la davallada del seu marit cap a la demència.

Una hora més tard, Pippa endreçava la sala d'estar quan va mirar per la finestra. Davant l'entrada per a cotxes dels

Nadeau hi havia un remolc de lloguer U-Haul enganxat a un camió de color groc clar amb una caixa taronja fixada al xassís. La caixa tenia finestres amb cortines de cotó de quadres de color blau fosc i vermell tancades per dins. Pippa va poder veure Dot gesticulant a un home de cabells foscos que traguava una capsa de cartró. Pippa va agafar els prismàtics de mirar ocells de la tauleta i va apuntar cap a l'home. Portava una samarreta amb un «Què?» pintat a l'esquena. O sigui que el fill que no hi era tot per fi es traslladava. Era estranya, la seva relació amb Dot, va pensar. Parlar amb ella era una cosa tan natural! Feia sentir Pippa com si fos una persona diferent. De fet, Dot la coneixia fora de context. Feia pocs mesos, en la seva antiga vida, hauria tingut les mateixes possibilitats de ser amiga de Dot Nadeau que de posar-se a volar per l'habitació. Els seus amics eren editors, novel·listes, crítics i poetes. Però Pippa no s'havia sentit mai completament còmoda en la seva hipercivilitzada companyia. Només amb els seus fills bessons, quan eren més petits, s'hi sentia plenament segura sent qui era. Grace i Ben la miraven amb una gran seguretat en els seus petits rostres, i l'anomenaven mama. Ells ho tenien clar i, per tant, ella també. Ara els seus fills se n'havien anat. Trucaven de tant en tant i de vegades venien a casa de visita. Ocasionalment anaven tots a menjar junts. Però ja no miraven Pippa com abans. Ben continuava sent molt amable amb ella. Sempre havia necessitat poca cosa, ho havia esperat tot i havia rebut el que esperava. Des que va néixer sempre havia estat seriós i estable. Els sentiments de Pippa envers el seu fill eren simples, suficients i senzills. Però amb Grace la relació era un veritable desastre. Pippa se sentia estúpida i maldestra, al costat de la seva filla, i en certa

manera culpable, com si hagués fallat a Grace en oferir-li tan poca cosa. I això no era tot.

De petita, Grace era molt exigent, es passava el dia enganxada a sa mare com un nadó de mona. El seu amor era possessiu i competitiu. Malgrat que Pippa l'adorava, la nena intentava apartar Ben de les abraçades de sa mare, desesperada per gaudir tota sola del seu amor. L'endemà del seu quart aniversari, es va asseure als peus de Pippa, va obrir un llibre i va llegir-lo en veu alta. Pippa va quedar esbalaïda; al seu fill li havia costat molt llegir, i es negava fins i tot a intentar-ho. La petita Grace va mirar la seva mare i, arrufant el nas, va preguntar:

—Ara m'estimaràs més que a Ben?

Pippa la va fer seure a la falda i la va abraçar, amb un sentiment de culpa semblant a una agulla enverinada clavada a l'estèrnum, perquè sabia perfectament el que Grace pretenia. Hi havia moments de gelosa intensitat en l'amor de la seva filla que Pippa trobava tirànics, devoradors, fins i tot repel·lents quan es produïen, però que, afortunadament, es tornaven a dissoldre en el paisatge assolellat de la seva vida quotidiana. Un cop, en veure un vaixell desaparèixer a l'horitzó de l'oceà, Grace va dir a Pippa:

—Ets meva fins allà on arriba la vista.

Encara que ella no ho reconegués, en algun racó secret de la ment de Pippa, el desig de la seva filla de posseir-la totalment li feia recordar un altre amor, una passió mortal, dolça i voraç que Pippa no havia sufocat gens en la seva joventut.

A despit de tot això, ara que Grace ja era gran s'havia convertit en una noia fantàstica, tan sofisticada i coratjosa. Pippa es va sorprendre mirant-la de cua d'ull, furtivament.

I, de vegades, en la temeritat, l'afany d'aventures i el desig de noves experiències de la seva filla reconeixia una faceta de si mateixa, una faceta que havia desaparegut feia molt de temps. Però com havia passat? Com és possible que arribés a canviar tant? Encara recordava el matí en què es va mirar al mirall i es va veure tres cabells blancs al cap. Li van semblar obscens, com uns quants pèls públics sobresortint de l'entrecreix d'un banyador. Ara, sota el tint ros vermellós, els seus cabells eren completament blancs. Pippa era una assossegada dona de mitjana edat. I Herb tenia vuitanta anys. Pensar-hi la feia riure. La vida s'anava convertint en una cosa tan irreal! Cada cop més, el passat la inundava i diluïa el present com aigua barrejada amb vi.

Aleshores va entrar Herb. Pippa es va girar.

—Necessites alguna cosa? —va preguntar-li.

Herb es va asseure i va tamborinar amb els dits al coixí que tenia al costat.

—Com està la meva companya? —va fer.

—Estic bé —va dir ella.

—Et fa posar trista viure a Wrinkle Village?

—Haig de procurar ocupar-me més. Però no estic trista. Ho trobo romàntic, això de tornar a començar amb tan poc.

Herb va somriure tristament i es va arreparar damunt dels coixins. La seva pell, colrada de tant prendre el sol al pati, es veia arrugada com una paret de roca, en què els ulls eren com punts de llum.

—Sempre mires la part positiva de les coses —li va dir.

–I per què no?

Silenci.

–Potser hauríem de tornar a la ciutat –va dir ell.

La seva dona es va posar a riure.

–Però si ens acabem de vendre l’apartament!

–Doncs ens en comprarem un altre.

–Ho dius de debò?

–No, és clar que no. Però és que costa pensar que és l’últim capítol.

Pippa li va posar la mà al genoll i va mirar l’habitació. Es preguntava què podia fer per ell. Potser li podia preparar un got de suc de pastanaga? Algun cop havia començat a sentir una mena de desesperació quan es quedaven sols, com si ja s’haguessin dit tot el que es podien arribar a dir i ara el llenguatge fos inútil.

–Era molt bo, el formatge d’ahir –va dir Herb.

–Era *vacherin*. Va ser fantàstic, trobar-ne.

–M’encanta, aquest formatge.

UNA ALTRA DONA

Una setmana després, Pippa es va despertar amb un braç adormit i doblegat sota un costat. Se sentia com si algú hagués ficat el seu cos al llit durant la nit. Tenia un gust com de podrit a la boca. Es va incorporar rígidament i va sacsejar, perquè hi tornés a circular la sang, el membre entumit, que anava d'una banda a l'altra, desvalgut com un ésser estrany.

A la cuina, un dens continent de color groc que semblava ous remenats es coagulava al centre de la taula de fòrmica. Enmig del desordre, hi havia una rajola de xocolata encetada i saquejada. En un extrem d'una cadira, una forquilla feia equilibris.

Recordant la presència de la càmera de vigilància, Pippa es va girar i va aixecar la mirada. L'aparell l'observava amb el seu fred ull de vidre i el llum vermell de gravar parpellejant amenaçadorament. No suportava la idea que Herb s'hagués de veure així. Per això cada matí s'aixecava més d'hora. Si hi havia coses escampades per la cuina, pensava netejar-ho tot i esborrar la cinta. Ell mai no en sabia res. Pippa va endreçar el desordre tan de pressa com va poder i va fer saltar amb les ungles una taca seca de rovell d'ou, amb els ulls negats de llàgrimes.

Llavors va anar cap al despatx, va tancar la porta i va ficar la cinta al reproductor. El cor li batejava molt de pressa. Vista des de dalt, en blanc i negre, com en tants vídeos dels caixers

dels bancs, la seva cuina semblava sinistra com l'escenari d'un crim. Pippa va tirar endavant la cinta. Res. Res. Llavors, de sobte, una figura vestida de blanc va travessar ràpidament la imatge. Pippa va tirar la cinta enrere i va prémer la tecla de *play*. Una dona va entrar a la cuina arrossegant els peus. Era Pippa, però no era Pippa. L'estranya caminava de manera desmanoyada i poc habitual, amb un posat abatut i els ulls acalats. La criatura va desaparèixer de la pantalla, va tornar cap a un extrem de la imatge i es va posar a deixatar ous en una paella. Després va abocar-los damunt la taula, es va asseure amb l'esquena encorbada i es va posar a menjar amb una forquilla l'ou directament de la taula de fòrmica, amb moviments mecànics. Pippa es mirava a si mateixa amb una barreja d'incredulitat i repulsió. Hi havia alguna cosa inhumana en aquella escena.

Va obrir d'una revolada la porta del dormitori. Herb es va incorporar, mig adormit.

–Però què...?

Ella va enfonsar el cap al seu pit, amb les galtes amarades de llàgrimes.

–Sóc jo –va dir Pippa–, Herb, sóc jo...

–Tranquil·litza't, companya. Es pot saber de què parlem?

–El pastís de xocolata, i els ous, i... Ho he vist al vídeo, oh, és horrible.

Ell li va acaronar els cabells.

–Em dec haver tornat somnàmbula.

–Jo no recordo els ous.

–Els ous hi eren aquest matí. Escampats per tota la taula. Ella... Jo... els he abocats a la taula i... Oh, Déu meu, em sento com si m'estigués tornant boja!

–I quan eres petita no et passava?

–Només un parell de cops.

Quan tenia catorze anys, es va passejar pel pis de dalt de la rectoria amb el coixí sota el braç, fins que la seva mare insomne la va fer tornar al llit.

–Que tu siguis somnàmbula és molt millor que no pas que jo em torni senil –va dir Herb, es va desplaçar cap al seu costat del llit i es va asseure Pippa damunt dels genolls, com en una cadireta. Ella va sentir la seva escalfor a l'esquena, i va ficar els peus entre els seus panxells càlids i peluts.

–Suposo que sí.

–De somnàmbuls n'hi ha un fotimer, estimada. Ni tan sols podràs al·legar-ho com a coartada en un cas d'assassinat. O sigui que ni t'ho plantegis.

Ella ja començava a tranquil·litzar-se. Herb tenia una manera particular de projectar llum damunt dels pensaments confusos, tot dissipant les ombres. Havia heretat aquest punt de vista racional del seu pare, un home misteriosament divertit que menyspreava la religió, qualsevol forma d'exageració i les comèdies musicals. Era l'encarnació de la inexpressivitat. La mare de Herb va morir de càncer quan ell tenia dos anys i, durant molt de temps, el seu pare va ser un protector amorós, per bé que una mica brusc. Tenia una rendible botiga d'electrodomèstics a Queens fins que la va perdre a causa de l'enfonsament del poder adquisitiu provocat per la depressió. La ruïna econòmica va enfosquir l'humor del senyor Lee. Les bromes envers el seu intel·ligent fill es van convertir en una actitud intimidatòria i, finalment, en un amarg i brutal menyspreu per Herb com a intel·lectual decadent o, fins i tot, marieta. Perquè encara que sentís compassió pels inge-

nus que veien en Déu un bàlsam per als seus ànims ferits, reservava el seu desdeny més profund per als qui es pensaven que eren millors que els altres només perquè llegien llibres. Al principi, Herb es va sentir ferit per aquest rebuig, però, afortunadament, el va salvar de sentir-se culpable per no superar el seu pare. Als dinou anys se'n va anar a la universitat amb una beca, es va quedar tot sol al món i, amb els gustos literaris ja formats pel mateix home que havia arribat a odiar tant, va decidir que no permetria que ningú més es burlés d'ell en la resta de la seva vida. Desconfiava de les metàfores extravagants i preferia la prosa més àrida. Des del punt de vista de Herb, ell sempre havia de deshumidificar la ment de Pippa.

Va sentir un contacte a l'os del cul, després ja no; tot seguit, un altre cop, insistent, com una criatura que li toqués la part baixa de l'esquena amb el nas. Es va girar, va tancar els ulls i li va fer un petó.

Era estirada al costat de Herb, amb els ulls encara una mica inflats de plorar, quan va sentir que trucaven a la porta. Es va agenollar damunt del llit i va mirar per la finestra després d'obrir la cortina. Era Dot.

—És que aquesta dona no té telèfon? —va preguntar Herb.

Pippa es va posar el barnús i va anar cap a la cuina.

—Hola! —va xiuxiuejar Dot, al llindar de la porta. Aquell matí tenia un aspecte diferent. Sota l'enfollida xarxa d'arugues d'adoradora del sol gravada a la seva pell desinflada, Pippa va poder distingir el dibuix d'una mandíbula forta. Els ulls marrons li espurnejaven. Dot devia ser espantat, de jove.

–Tens molt bon aspecte –va dir Pippa.

–Te'n fums de mi? Ara vaig cap al saló de bellesa. Has estat plorant? –va preguntar Dot.

–Només és al·lèrgia –va dir Pippa–. Vols passar?

Els ulls de Dot es van fixar en la càmera de vigilància, i després van tornar a mirar Pippa.

–He vingut a convidar-te perquè vinguis a conèixer Chris –va dir–. Herb també pot venir, naturalment, però no vull molestar-lo.

–Chris?

–És el meu fill. Ha vingut a viure amb nosaltres. És perfectament legal.

–És clar que sí.

–Vull dir que la normativa diu que pots acollir familiars de menys de cinquanta anys fins a un màxim de sis mesos. Només he convidat uns quants veïns, saps? No vull que ningú pensi que fem coses d'amagat.

–M'encantarà conèixer-lo. Quan puc venir?

–Cap a les quatre em va bé. Així podrem prendre alguna cosa i serem a casa amb prou temps per a fer el sopar. Espero que no et sembli descortès que no convidi tothom a sopar.

–En absolut.

–Només és que no m'agrada cuinar en gran quantitat. Mai no encerto les mesures.

Quan Pippa va tancar la porta, va intentar no preocupar-se per Dot. Sentia en ella una ombra tràgica, una ferida. Pippa era excessivament empàtica. De vegades, li resultava quasi insuportable haver de contemplar els secrets d'altres persones, amb les seves cambres dins d'altres cambres, un laberint infinit de qualitats contradictòries, records i desit-

jos emmirallant-se mútuament com en un dibuix d'Escher, desconcertants com un enigma. Veure la gent més amable del que aquesta mateixa gent desitjaria. Al capdavant, això és el que Pippa volia per a ella mateixa: que l'acceptessin pel que semblava.

MATERNITAT I CIGARRETS

Poc després de les quatre, Pippa es va dirigir cap a casa de Dot amb una ampolla de vi que tenia reservada per si algun dia es quedava embarassada tot i l'espiral rudimentària que encara tenia allotjada a l'úter com deixalles d'astronautes abandonades a la Lluna. Perquè, si bé era cert que les relacions sexuals amb Herb eren més aviat rares en aquella època, les precaucions continuaven sent necessàries; dins seu, els ous llançaven un darrer atac en el crepuscle de la seva fertilitat. La idea de tenir un altre fill semblava absurda, fins i tot asfixiant, per més que li hagués agradat estar embarassada i hagués patit una veritable addicció a la flaire dels clatells dels seus nens i a les corones toves dels seus caps. L'habitació havia quedat tancada i barrada, i no s'obriria per més que ella volgués.

Herb va preferir quedar-se a casa i no anar a la festa. Visitar un dentista jubilat, la seva dona i el seu fill que no hi era tot no concidia amb la seva idea de passar una bona estona. Pippa caminava lentament, mentre mirava les branques tortuoses d'un roure amb les fulles fosques tremolant davant del cel blau i sense núvols. Se sentia agradablement distreta i buida. El malson del vídeo semblava haver quedat molt lluny, tot i que li hagués deixat un regust estrany: el vent que xiuxiuejava i ondulava un tros de gespa alta, un home gran en bicicleta esforçant-se per atrapar-la, tot el que passava al seu voltant semblava evocar algun presagi, com un núvol

blanc que va creixent i encrespant-se fins a formar un violent núvol de tempesta que amenaça el vol dels avions i espanta els animals domèstics amb els seus trons formidables. Es va aturar i va mirar el número de la casa que tenia darrere seu. Era el 1675. Havia passat de llarg de la casa dels Nadeau. Va tornar enrere per la vorera del costat de la casa on anava, que només es distingia de la seva per la presència d'un enorme bolet verinós de ceràmica al mig del jardí de davant, pintat de color vermell brillant amb pics grocs. Va trucar al marc metàl·lic de la porta mosquitera. No va contestar ningú, de manera que va obrir la porta i va entrar en un apartament exactament igual que el seu, tot i que amb una decoració brutalment diferent.

La sala d'estar dels Nadeau era una explosió visual. L'heura vermella s'enfilava pel paper pintat, el sofà era guarnit amb un estampat del Caixmir, les butaques lluien diversos matisos de pastel. Damunt d'un bufet de caoba es veia la miniatura d'una ciutat victoriana: minúsculs edificis de ferro colat —una merceria, una església, una estació de tren— arrengrats al costat d'una sinuosa via de tren. Una locomotora de vapor vermella serpentejava amb una mecànica tristesca per la via. La resta de la superfície útil de l'habitació es veia atapeïda de fotografies. Rostres i més rostres apilotats l'un damunt de l'altre: generacions senceres de nadons, col·legials, avis, soldats i núvies de totes les dècades des de 1910. Pippa va intentar copsar-ho tot i la seva mirada va recórrer l'habitació com un ocell esverat. Finalment, els seus ulls van anar a parar a Dot en persona, que seia rígidament en una butaca de seda de color de préssec que hi havia en un racó, amb la camisa de color de chartreuse, els pantalons blancs ben planxats i els cabells

rossos formant una única onada. Mirava cap endavant seu amb ulls completament inexpressius. Pippa s'hi va acostar.

–Hola, Dot –va dir.

Dot la va mirar fixament amb els ulls brillants.

–Tothom se n'ha anat –va dir, amb veu enrogallada.

–Va tot bé? –va preguntar Pippa.

–No vol sortir –va dir Dot.

–El teu fill?

–S'ha quedat a la seva habitació. T'ho imagines? Un home de trenta-cinc anys es tanca a la seva habitació el dia que els seus pares li organitzen una festa.

Algú va riure a fora. Pippa va mirar per la finestra. Al pati hi havia unes quantes persones, parlant. Johnny, el marit de Dot, escoltava un home gran, amb un got a la mà i el cap decantat. Johnny era baixet, jovial i una mica garrell. Tenia la pell rosada i d'aspecte saludable.

Dot es va aixecar amb inseguretat i va agafar l'ampolla de vi de Pippa.

–És fred! No calia! Vinga, obrim-la.

Pippa va seguir Dot a la cuina. Dot va destapar l'ampolla i va servir una copa de vi a cadascuna.

–Per la maternitat –va dir Dot, i es va beure mig got d'un sol glop.

A fora, Pippa va conèixer uns quants veïns. Hi havia un parell de dentistes retirats, un saxofonista, un quiropràctic jubilat i una dona menuda que havia escrit un llibre sobre psicologia infantil. El saxofonista, que era vidu, coquetejava descaradament amb la voluptuosa dona del quiropràctic. Tots dos tenien uns vuitanta anys. Pippa es fixava en tot per poder-ho explicar després a Herb. De fet, el vi li havia

pujat una mica al cap. Es va repenjar al filat de la casa dels Nadeau i va sentir com els malucs se li relaxaven i com la cama esquerra li queia cap a un costat. Viure a Marigold Village la feia sentir juvenil. Tornava a ser la dona més jove de totes, exactament com quan va estar per primer cop amb Herb. En veure una dona gran rient encorbada a poca distància d'ella, va flexionar els forts músculs dels panxells, es va posar més recta i va notar la pressió dels pits contra la fina brusa. Va sentir la familiar arrogància de la joventut, com si la seva edat la fes superior, com si contribuís, per dir-ho així, a augmentar el seu mèrit.

Johnny Nadeau s'hi va acostar a poc a poc amb la seva manera de caminar encarcarada.

—Hola, Pippa, m'alegro que hakis pogut venir. És un plaer veure't —va afegir, fent l'ullet.

—Gràcies per convidar-me, Johnny.

Es va inclinar cap a ella i va xiuxiuejar, emfàticament:

—T'agrairia que tinguessis una mica de cura de Dot. —El seu alè feia olor de galetes salades.— Passa una mala època. Sé que parla amb tu.

—Tranquil —va dir Pippa, mirant cap al lloc on era Dot—. Per cert, on s'ha ficat?

—Ha tornat cap a dins. Li he dit que era una mala idea —va dir Johnny, brandant el cap. Pippa va anar cap a la porta corredissa. Va tornar a sentir el xiuxiueig—: Porta-li una Coca-Cola.

Pippa va entrar a la sala d'estar. No hi havia ningú. Va donar un cop d'ull a la cuina. Allà tampoc no hi havia ni rastre de Dot. Va sentir una discussió, crits que procedien d'algun lloc al fons de la sala. Va seguir les veus cautelosament. Pippa

imaginava Dot i el fill que no hi era tot abraonats en una lluita a mort, Dot intentant arrossegar-lo cap a la festa i el seu fill blanquinós resistint-se fins que sa mare, sense alè ni forces, es quedava immòbil i deixava anar el seu braç exsangüe. Pippa va arribar fins a la porta d'un dormitori. Eren allà dins, podia sentir-los. Va trucar a la porta tímidament. Les veus van callar.

–Dot? –va dir.

–Qui hi ha? –va contestar una veu d'home.

–Sóc Pippa Lee. Només... buscava Dot.

Algú va manipular maldestrament la porta, que es va obrir de cop. Un home de constitució corpulenta, d'uns trenta anys, amb el rostre menut i cendrós i el nas trencat, es va quedar observant Pippa amb una mirada buida i agressiva i aspecte de tenir el cap en algun altre lloc. Al tors carnós i nu tenia un tatuatge de Jesucrist amb un dibuix força complicat. S'hi veia el Fill de Déu retratat en color, de cintura cap amunt, amb el tronc despullat i unes ales molt amples. Pippa va mirar darrere del fill i va veure Dot asseguda sobre el llit, amb els ulls vermells d'haver plorat.

–Dot –va dir Pippa, esforçant-se per mantenir un to de veu impertorbable–, Johnny m'ha demanat que et busqués.

–Mira com estic –va dir Dot–, així no puc pas sortir.

I es va mocar amb un mocador de paper.

Pippa es va arriscar a allargar la mà cap al fill.

–Sóc Pippa Lee –va dir.

–Chris –va dir el fill, donant-li la mà amb una sorprenent amabilitat–, molt de gust. Sento que hagi hagut de presenciar el nostre... petit problema –va afegir, es va posar a remenar dins d'una bossa desmanegada i en va treure una camisa arrugada. Pippa es va adonar que les ales de Jesucrist

s'estenien per damunt de les espatlles de l'home i després li cobrien part de l'esquena. Dot va mirar el seu fill tatuat amb una expressió sorneguera mentre li posava bé la camisa i li cordava els botons.

–Cuida ma mare –va dir Chris, mirant Pippa amb una franquesa alarmant mentre reculava cap a la paret–. Me n'haig d'anar.

I, havent dit això, va saltar per la finestra i es va allunyar fent grans gambades. Caminava balancejant-se, lleugerament tirat cap enrere, amb la mandíbula baixa i els braços lleugerament arquejats, com a punt de respondre a un atac. Va obrir la porta del camió groc, es va encabir al seient del conductor i se'n va anar a tota velocitat.

–Era tan bon noi –va dir Dot, amb posat desvalgut, brandant el cap–. No t'ho pots ni imaginar.

Van passar uns quants dies i, tot i que Pippa va veure passar ràpidament unes quantes vegades el camió groc clar de Chris Nadeau, no va saber res més de Dot. Va pensar que potser la vergonya que sentia per l'escena de la festa havia fet impossible la seva amistat. El fill era espantadís. Pobra Dot. Sorprenentment, Pippa es va adonar que la trobava a faltar una mica. Es preguntava si li podria trucar per saber si tot anava bé, o si seria inoportú. El seu somnambulisme semblava haver desaparegut. No van aparèixer més desastres a la cuina. Pippa va sentir que la inundava la calma. Els dies passaven de la manera més tranquil·la imaginable. Ben trucava des de la ciutat cada diumenge. Grace era a París, recuperant-se de dues setmanes fent fotografies a Kabul.

Pippa encara estava desconcertada per com havia anat tot. Sembla que Grace estava fent fotografies d'exposicions canines per al *Hartford Courant* i, en un tres i no res, se'n va anar a captar instantànies horribles de nens mutilats i dones cridant que van aparèixer al *New York Times*. Pippa se sorprenia en veure com Grace perseguia la veritat a qualsevol preu, de manera implacable. Fins i tot una part d'ella es demanava, mentre mirava els ulls d'una altra persona aterrida corrent a través d'un mar de pols, si no hi havia un element de crueltat, en el fet de fotografiar gent en aquelles situacions d'extrema misèria. No ho havia preguntat mai a la seva filla, però igualment s'ho plantejava: hi havia algun moment en què hagués de triar entre retratar una persona i ajudar-la? Però almenys feia alguna cosa, va pensar Pippa. Cridava l'atenció. Sobre si mateixa. No, allò no era just. Sobre els conflictes, les injustícies. Al contrari que Pippa. «Au, ja n'hi ha prou», va pensar mentre fullejava un llibre de cuina luxosament il·lustrat: *osso buco*, xai *milanese*, *spaghetti alle vongole*. Almenys Herb era agraït. Li encantava que el cuidessin.

Havia trobat un llibre escrit per un desconegut, un professor d'història d'institut d'Idaho. Li havia arribat dins d'un sobre senzill de paper Manila amb l'adreça escrita a màquina. Quan Herb el va veure, va dir que o bé era cosa d'un llunàtic o bé anava de debò. Va resultar que el llibre que contenia el sobre era una d'aquelles rareses que tota editorial sempre busca: un Llibre Assequible de Qualitat. Era una novel·la històrica narrada amb una exagerada profusió de detalls. Profundament commovedora. Escrita amb un llenguatge expressiu. Seria un bon material per a una impressionant pel·lícula èpica. Herb es prenia seriosament la literatura. Publicava la

majoria dels pocs grans escriptors que quedaven. Però també era un home de negocis, i rebre per correu una novel·la com aquella era com si et toqués la loteria. Podria publicar deu poetes amb els diners que li donaria aquell Behemot.² Caldria treballar-hi encara, sens dubte, però Herb confiava que, amb uns quants canvis i retalls, podria ser un èxit grandios. Va llegir els últims fulls de les mil dues-centes pàgines del llibre, va plegar les mans damunt de l'original i va tancar els ulls. Va sentir com Pippa es repenjava damunt seu mentre s'inclinava per recollir-li el got buit.

—He trobat un llibre —va dir.

—Ah, molt bé —va respondre Pippa.

—Una veritable màquina de fer diners —va afegir.

—Des de quan parles així?

—Mai no n'havia trobat cap abans, per això no ho havia dit mai.

—De què tracta?

—Guerra, amor, mal temps.

—És bo?

—En certa manera, és bo. És poc intel·lectual per als intel·lectuals o intel·lectual per als poc intel·lectuals. És una perfecta lectura d'estiu per a la gent que té cases a la platja que valen uns quants milions de dòlars.

—Com nosaltres abans.

—No exactament com nosaltres —va dir.

Pippa va portar el got a la cuina. Era estrany, va pensar: com més s'acostava a la mort, més pensava Herb en els diners.

2. Segons la tradició hebrea, l'animal més gran que existeix. (N. del t.)